

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Rijnstraat 82515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie

BZDOC-2053216355-61

Uw Referentie

2018Z01390

Bijlage(n)

Datum 5 maart 2018

Betreft Beantwoording vragen van het lid Becker over 'weeshuistoerisme' in
Kenia'

Hierbij bied ik U de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid
Becker over 'weeshuistoerisme' in Kenia'. Deze vragen werden ingezonden op 30
januari 2018 met kenmerk 2018Z01390.

De Minister voor Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingssamenwerking,

Sigrid A.M. Kaag

Antwoorden van de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op vragen van het lid Becker (VVD) over 'weeshuistoerisme' in Kenia'

Onze Referentie

BZDOC-2053216355-61

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht "Kenia pakt weeshuistoerisme aan"? 1) Was u al bekend met dit fenomeen en de gevolgen ervan voor kinderen in landen als Kenia? Zo ja, is dit probleem onderwerp van gesprek geweest binnen het kabinet?

Antwoord

Het artikel past in de berichtgeving die we de laatste jaren in Nederlandse en internationale media zien over de kritische omslag ten aanzien van vrijwilligerswerk door Westerse jongeren (en ook volwassenen) in weeshuizen in onder meer de in het artikel genoemde landen. Deze is vooral ingegeven door inzicht in negatieve effecten dat dergelijk werk op kinderen in die landen kan hebben en door misstanden zoals in het artikel beschreven.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken volgt ontwikkelingen op dit terrein, onder meer via contacten met het *Better Care Network* (BCNN). Dit netwerk, waar internationale organisaties als Unicef onderdeel van uitmaken, werkt aan deze problematiek via voorlichting en bewustwording: richting (potentiële) vrijwilligers, kleinschalige particuliere ontwikkelingsinitiatieven, bemiddelingsbureaus voor internationaal vrijwilligerswerk, reisorganisaties etc. Landen die met dit fenomeen worden geconfronteerd – zoals Kenia en Cambodja - nemen ondertussen zelf ook maatregelen.

Inzake voorlichting en bewustwording in Nederland vervult daarnaast ook kennisinstituut Movisie (<https://www.movisie.nl>) een rol met de website www.vrijwilligerswerk.nl en het speciaal dossier (<https://vrijwilligerswerk.nl/voluntourism>).

Vraag 2

Beschikt u inmiddels over cijfers van het aantal Nederlanders dat jaarlijks op 'weeshuistoerisme' gaat? Kunt u bevestigen dat het om duizenden jongeren gaat, zoals De Volkskrant vorig jaar nog berichtte? 2)

Antwoord

De belangstelling van jongeren – en volwassenen – om te reizen en internationale culturele en werkervaring op te doen heeft een grote vlucht genomen. Internationaal vrijwilligerswerk is daar een onderdeel van. De overheid heeft daar een beperkte rol in en houdt geen cijfers bij over vrijwilligersinzet op dit vlak. Ook niet als het gaat om inzet in weeshuizen. De cijfers die in het Volkskrantartikel worden genoemd betreffen overigens algemeen vrijwilligerswerk en niet werk in weeshuizen.

Vraag 3

Steunt het kabinet ngo's die direct of indirect betrokken zijn bij de financiering van weeshuizen in Afrikaanse of Aziatische landen? Zo ja, welke ngo's betreft het en in welke landen zijn zij actief?

Antwoord

Nee. Het financieren van weeshuizen is geen specifiek doel binnen het Nederlandse ontwikkelingsbeleid.

Vraag 4

Deelt u de mening dat, zonder iets af te doen aan de waarschijnlijk goede intenties van de vrijwilligers, het niet zo mag zijn dat Nederlandse jongeren dergelijke misstanden in stand houden of zelfs verergeren?

Antwoord

Het is positief dat voorlichting, bewustwording en actie vruchten afwerpen en dat er meer aandacht is voor valkuilen en onbedoelde negatieve effecten. Dat geldt ook internationaal. Het gaat immers om een veel breder fenomeen en ook niet alleen om Nederlandse jongeren.

Positief is ook dat onder jongeren zelf – via sociale media - een discussie op gang is gekomen over de ethische aspecten van vrijwilligerswerk in arme landen, over de effecten daarvan en over onderliggende motieven en vooroordelen. Het Nederlandse initiatief *ID-Leaks* (<http://idleaks.nl/>) is daar een voorbeeld van. Internationale voorbeelden zijn *Radi-Aid* (<http://www.rustyradiator.com/>) en *Barbie Savior* (<http://www.barbiesavior.com/>).

Maatschappelijke betrokkenheid moeten we uiteraard ook waarderen. Het is een goede zaak dat jongeren hun blik verbreden, internationale en interculturele ervaring opdoen en nadenken over en zich inzetten voor minder armoede en meer inclusieve, duurzame ontwikkeling. Zaak is dat zij zich daar adequaat op oriënteren. Op dat terrein zijn diverse gedegen organisaties actief. Die zijn bijvoorbeeld te vinden via de eerder genoemde site van Movisie of het initiatief *Volunteer Correct* (<http://volunteercorrect.org/nl/>).

Vraag 5

Heeft het kabinet na eerdere berichtgeving over dit fenomeen reeds actie ondernomen? Zo nee, is het kabinet bereid organisaties die dergelijke programma's aanbieden aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en hen te wijzen op de gevolgen van deze vorm van toerisme?

Vraag 6

Is er in uw ogen een rol weggelegd voor het ministerie van Buitenlandse Zaken en in het bijzonder voor diplomatieke posten in risicolanden? Bent u bereid - naar het voorbeeld van het ontmoedigingsbeleid dat het kabinet ten aanzien van ondernemers voert wanneer het risico op een bijdrage aan mensenrechtenschendingen bestaat - te onderzoeken of het mogelijk is om vanuit bijvoorbeeld de website van het ministerie of diplomatieke posten vrijwilligers te wijzen op dit fenomeen, zodat zij zich op tijd bewust zijn van de problematiek?

Antwoord 5 en 6

Reislustige jongeren, potentiële vrijwilligers en ook toeristen hebben allereerst een eigen verantwoordelijkheid om zich goed te oriënteren, voor te bereiden en zich niet te laten misleiden. Intermediaire en reisorganisaties kunnen daarbij helpen. Op dat vlak zijn er positieve ontwikkelingen. Verder is informatie over 'weeshuistoerisme' inmiddels breed beschikbaar en is er – onder meer op sociale media – een levendige discussie. Dit is mede te danken aan initiatieven als van BCNN. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft in deze een beperkte rol. BCNN weet het ministerie te vinden. Vanuit verschillende ontwikkelingsprogramma's onderhoudt het ministerie met een aantal BCNN-lidorganisaties een samenwerkingsrelatie.

Waar mogelijk en relevant wordt in externe contacten aan de problematiek gerefereerd en gewezen op richtlijnen die zijn ontwikkeld. Ook via de Facebookpagina 'Ontwikkelingssamenwerking' wordt er aandacht aan besteed. Ambassades in landen waar kinderruizen veel voorkomen zijn bekend met de problematiek en hebben informatie beschikbaar. In het kader van een update van de inhoud van de websites voor ambassades wordt bezien hoe relevante informatie kan worden opgenomen.

Onze Referentie

BZDOC-2053216355-61